

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: En liden Vandrebog

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En liden Vandrebog", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 323. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sthen01val-shoot-idm140299306279616/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

gere. – 14 *inter*] noget. – 18 *en Pilgrim*] jf. T-42 str.3.1. Vb ses personificeret som en kristen, der under jordelivets trængsler er på vej mod det himmelske hjem. – 19 *Author*] forfatter. – 20 og 34 *Vandre*] mp. – 20 og 34 *men*] kun. – 20-21 i *esu Naffu . gaffu*] jf. borbønnen Th 327v str.6. – 23 *Ladder*] latter – 25 *skæl*] retfærdighed. – 28-29 *Der skal . bedreffuer*] jf. Ez.9,4; Job Abs.7,3; 9,4. – 30 *Dishgeste*] ligeledes. – 31 *vrud*] omhu. – 35 *rus*] rum, plads – 37 og 41 *Klaf-fæc*] bagtalere. – 38 *Naar . Side*] jf.53,13. – 39 *hude*] bi, rov, mp. – 42 *ni heyt vende*] jf.T-44,19. – 44 *Haldenus Lithovius*] pseudonym for Johannes Sthenus iflg Brix. Denne tyding af fornavnet finder støtte i samtiden. Matthæus Dres-serus forklarer i *De jesu dictis christianorum et eihnamum*, Lipsiae 1590) 215 evangelisten Johannes' navn således: «Johannes Hebraice Iohannan, id est, gra-nosus Holdreich». Dvs. Johannes er den græske form af det hebraiske Johan-nan, som betyder nådig. Jf. GDB I 991. Det tyske holdreich/hald-reich kan muligvis latiniseres: Haldereus, som er den gængse latinisering af Ulrik, Læse-måden Lithovius (i udg. JCLSeB) er Brix' udgangspunkt for at antage en for-bindelse til det græske «lithoxos», der iflg. Brix betyder stenhugger – det græske ord for stenhugger er dog snarere lithoxoos eller lithurgos – , hvilket kan have været Sthens faders profession (Brix). Denne forklaring kaldkastes muligvis af stavemåden Lithovius i udg. WS. Snarere end at det er salmedigte-ren, der gemmer sig bag pseudonymet, kunne det være sønnen Hans Hansen Sthen eller Hans Steensen, der i august 1600 under navnet Johannes Sthenus blev optaget som pavebg. alumnus på jesuittekollegiet i Braunsberg, hvor han arer efter skrev et ærevers i anledning af sit bysbarn Villum Ravens disputats au-gust 1604 (Bibl.Dan. I 900). Umiddelbart efter blev han kaldt hjem. Matte i året 1607 forlode sin stilling som rektor i Ystad for at bistå sin far, der var ble-vet syg. Han synes at have haft sin fars tillid og medte således for denne på radhuset under den påfølgende arvesag. Den 23. 1610 blev han borger i Malmö og var i 1620 herredsskriver i Oxie fogderi. Død i pesten 1625 og be-gravet den 3.9. på Skt. Petri kirkegård (Isberg I 67, Carlquist 2 II 31; Helk 295, 301, 303, 350f). – 44 *S. & F*] Spes et Fides, dvs. håb og tro (Brix), scriptet et fecit, dvs. skrev og gjorde det (Malling VIII 76); Socer et Filius, dvs. svigerfar og søn (HSeverinsen i brev til V.E. Brummer, dat. Tim den 18. I 1908), Studiosus et Filius, dvs. student og søn (bibliotekar Erik Petersen marts 1994). Det er den sidste tolkning, der har sandsynligheden for sig og som derfor tillige er ud-viklet i Efterskriftens afsnit om Tillægget.

Latt : Brandt 52; Severinsen 515E; Brix 8-10,14, MallingDTT 151; Malling VIII 76

T-46. En kort vndervijbning [register over Vb's hoveddel]

1 *vndervijbning*] oplysning. – 2 *idt Besynderighed*] i detaljer, punkt for punkt. – 3 *macen*] handler. – 4 *effter A B C . angiver*] der refereres til arkæologien, der

følger alfabetet. Hvert ark er betegnet med et bogstav, og hvert af arkets otte blade betegnes med et tal

T-47. Et andet Register [over Vb's tillæg]

2 *indsætte*] tilføjede – 12 *Den signede Dag* H 4] salmen findes på bl. G 6v. Men jf. den tankevækkende henvisning til bl. H 7 i T-3 – 58 *FINIS*] ende.

T-48. Prentet i Københavns [kolofon]

4 *nu... forment*] her er tale om udvidelse i to omgange: 1 : nu *forment*. 2 : på det ny *forment*. 4 *på det ny*] igen. – 4 *forment*] forøget.